

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa R. P.
przeciwko A. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o sprostowanie świadectwa pracy i ekwiwalent,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 28
stycznia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.
z dnia 4 stycznia 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego
pозwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 4 stycznia 2019 r., sygn. akt VI Pa (...), Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. – w sprawie z powództwa R. P. przeciwko A. Spółce z o.o. w W. – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w G. z dnia 8 czerwca 2018 r., sygn. akt IV P (...), w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwo o sprostowanie świadectwa pracy i ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1

pkt 1 i 4 k.p.c. Autorka skargi wskazała na „oczywistą w ocenie skarżącego zasadność skargi w uwzględnieniu przywołanych naruszeń prawa procesowego i braków w treści uzasadnień do wyroków Sądów obu instancji w kwestiach decydujących dla rozstrzygnięcia w sprawie. Nie do zaakceptowania jest sytuacja, w której w treści uzasadnienia nie zawierają się tak istotne elementy stanu faktycznego, jak rozmiar przysługującego powodowi urlopu i czasokres jego wykorzystania, jak również okres korzystania ze zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy, w sprawie o ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i sprostowanie treści świadectwa pracy w zakresie informacji tego dotyczących. Są to podstawowe okoliczności, które Sąd winien ustalić i zawrzeć w treści uzasadnienia, dając tak stronie, jak i organom odwoławczym możliwość kontroli wydanego rozstrzygnięcia. Tak w niniejszej sprawie się nie stało, braki dostrzeżone przez powoda w uzasadnieniu Sądu I instancji i podniesione w apelacji, nie zostały usunięte przy orzekaniu przez Sąd Okręgowy, który w tym zakresie ustaleń Sądu I instancji nie uzupełnił i nie przedstawił w treści uzasadnienia”.

Istotne zagadnienie prawne sprawy – w ocenie autorki skargi – dotyczy kwestii: czy skuteczna jest w świetle przepisów prawa pracy umowa, na mocy której pracownik zobowiązuje się do wykorzystania urlopu bez określenia ram czasowych i bez wskazania daty początkowej i końcowej korzystania z urlopu oraz okresu umownego zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy za zachowaniem wynagrodzenia; czy w takiej sytuacji zobowiązanie pracownika do wykorzystania urlopu wypoczynkowego jest równoznaczne z udzieleniem mu tego urlopu przez pracodawcę i rozpoczęciem jego biegu, nawet wówczas gdy brak wyraźnego sprecyzowania okresu, w jakim wykorzystanie urlopu ma nastąpić i wymiaru tego urlopu; czy pracownik, który zobowiązał się do wykorzystania urlopu, zobowiązany jest do podjęcia inicjatywy w zakresie faktycznego uzyskania tego urlopu i powinien uzyskać oddzielną zgodę pracodawcy na udzielenie urlopu, czy też inicjatywa w zakresie udzielenia urlopu w takim przypadku leży po stronie pracodawcy, a jeśli tak, to jakie działania powinien on podjąć, aby doprowadzić do skutecznego udzielenia urlopu pracownikowi.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: 1) wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; ewentualnie

o: 2) oddalenie skargi kasacyjnej w całości; 3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia

prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autorka rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim w uzasadnieniu wniosku nie zawarto odpowiedniej juretrycznej argumentacji wykazującej, że w sprawie rzeczywiście występuje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Przedstawione w uzasadnieniu wniosku kwestie zostały sprowadzone do ogólnikowych (retorycznych) pytań bez powiązania ich z przepisami prawa określającymi sygnalizowane kwestie. Postawione – zacytowane wyżej – pytania sprowadzają się w istocie do prostego kwestionowania stanowiska zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Okręgowego w S.. Autorka skargi nie uwzględnia – w konstrukcji swoich „zagadnień” – stanowiska zaskarżonego wyroku w zakresie analizy interpretacyjnej przepisów prawa materialnego dotyczących spornej w sprawie kwestii zasadności roszczenia o zapłatę ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy – analizy przedstawionej bardzo szczegółowo w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste

naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu swojego wyroku wskazał, że powód zawarł ze stroną pozwaną porozumienie, zgodnie z którym strony dokonują rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem 30 września 2016 r. Jednocześnie w treści porozumienia w punkcie 2 strony ustaliły, że powód od 11 czerwca 2016 r. zobowiązuje się wykorzystać urlop wypoczynkowy, a po jego wykorzystaniu do czasu ustania stosunku pracy powód jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy, na co wyraża zgodę. Porozumienie datowane na 28 maja 2016 r. było w pełni zrozumiałe dla obu stron. Powód posiadał dokładną wiedzę o wymiarze posiadanego urlopu wypoczynkowego (w treści pozwu wskazał, że za rok 2014 r. urlop zaległy wynosił 3 dni, za rok 2015 - 26 dni, za rok 2016 - 20 dni). Po 11 czerwca 2016 r. powód nie występował z wnioskiem o udzielenie urlopu, ani nie zgłaszał gotowości do świadczenia pracy, co wskazuje, iż w tym okresie powód realizował zawarte porozumienie. Według Sądu drugiej instancji literalna treść przedmiotowego porozumienia jest jasna - dwie strony pracownik i pracodawca podpisały deklarację na mocy, której pracownik zobowiązuje się wykorzystać w pozostałym mu okresie zatrudnienia całość urlopu. Takie porozumienie wyczerpuje z jednej strony konieczność złożenia wniosku o urlop przez pracownika (składając takie zobowiązanie pracownik jednoznacznie wyraża chęć wykorzystania urlopu), a z drugiej strony zgodę pracodawcy na jego wykorzystanie (zgodę taką pracodawca także jednoznacznie wyraża podpisując przedmiotowe porozumienie). Nie budzi wątpliwości również fakt, że umowa o pracę łącząca strony nie została wypowiedziana przez pracodawcę, zaś doszło do jej rozwiązania w drodze porozumienia między stronami – w tej sytuacji nie można mówić o zastosowaniu

regulacji z art. 167¹ k.p. i art. 36² k.p. W związku z zawartym porozumieniem nie było konieczności wydania wyraźnego pisemnego polecenia wykorzystania urlopu czy też złożenia przez powoda wniosku o urlop i jego akceptacji przez przełożonych. Wszystko to wyczerpywało bowiem zawarte przez strony porozumienie. Według Sądu drugiej instancji powód swój urlop wykorzystał prawidłowo opierając się w tym zakresie o zapisy pkt 2 porozumienia z dnia 28 maja 2016 r. Z treści tego zapisu wynika jednoznacznie zobowiązanie powoda do wykorzystania urlopu wypoczynkowego, którego bieg rozpocznie się w dniu 11 czerwca 2016 r. Jednocześnie zapis ten wskazuje na zgodę pracodawcy na wykorzystywanie urlopu wypoczynkowego (co jest równoznaczne z udzieleniem urlopu przez pracodawcę).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Autorka skargi uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi sprowadza do przedstawienia szeregu gołosłownych twierdzeń, w których kwestionuje ona prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia. Twierdzeń tych nie precyzuje we wskazaniu naruszeń konkretnie określonych przepisów prawa. Poza prostym zaprzeczeniem stanowisku zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w S. w uzasadnieniu wniosku nie przedstawiono argumentacji, którą autorka skargi wykazałaby walor oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.